

DISCLAIMER

The present version of the national guideline has been accepted by the President of the CPVO for its use in technical examinations carried out on behalf of the CPVO or for the take-over of reports serving as a basis for a CPVO decision.

CENTRALNY OŚRODEK BADANIA ODMIAN ROŚLIN UPRAWNYCH

METODYKA BADANIA
ODRĘBNOŚCI, WYRÓWNANIA I TRWAŁOŚCI (OWT)
ODMIAN ROŚLIN UPRAWNYCH

Pęcherznica

Physocarpus (Cambess.) Maxim.

OWT/PEA/2021 (154)

Słupia Wielka, maj 2021

CENTRALNY OŚRODEK BADANIA ODMIAN ROŚLIN UPRAWNYCH
Słupia Wielka 34, 63-022 Słupia Wielka

tel. 61 285 23 41 do 47
faks: 61 285 35 58
e-mail: sekretariat@coboru.gov.pl
www.coboru.gov.pl

Dyrektor
prof. dr hab. Henryk Bujak

Z-ca dyr. ds. badawczo-doświadczalnych
mgr inż. Marcin Behnke

Zakład Badania i Oceny OWT Odmian
Kierownik
mgr inż. Marcin Król

Pracownia OWT Odmian Roślin Uprawnych
oraz Oceny Tożsamości i Czystości Odmianowej
Kierownik
dr inż. Karolina Lenartowicz

Opracowanie
mgr inż. Tomasz Piotrowski

Redakcja merytoryczna
mgr inż. Marcin Król

Zatwierdzam

Data: 06.05.2021r.

***Wszelkie prawa zastrzeżone.
Każda reprodukcja lub adaptacja całości
bądź części niniejszej publikacji
wymaga pisemnej zgody COBORU***

I. PRZEDMIOT METODYKI

Metodyka badania odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) pęcherznicy jest metodyką własną COBORU i stosuje się ją do przeprowadzania badań OWT wszystkich odmian pęcherznicy (*Physocarpus* (Cambess.) Maxim.).

II. OBOWIĄZYWANIE METODYKI

Metodyka obowiązuje od sezonu wegetacyjnego 2021.

III. PROWADZENIE BADAŃ

1. Tworzenie kolekcji odmian

Dla celów ustalenia odrębności odmian kandydujących powinny być utrzymywane kolekcje odmian. Kolekcja może zawierać zarówno „żywy” materiał jak i informacje opisowe oraz zdjęcia. Wytyczne dotyczące tworzenia i utrzymywania kolekcji zawiera aktualne zarządzenie dyrektora COBORU w sprawie badania odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) odmian.

2. Wymagania dotyczące materiału roślinnego dostarczanego do badań

Materiał roślinny jest dostarczany do badań w formie 2-3 letnich roślin w pojemnikach. Materiał roślinny powinien być wizualnie zdrowy, żywotny, nie zaatakowany przez szkodniki lub choroby. Materiał siewny powinien być właściwie opakowany i oznakowany. Poza adresem odbiorcy do każdej próby musi być dołączona etykieta zewnętrzna i wewnętrzna. Etykieta powinna zawierać co najmniej następujące dane: adres wysyłającego, gatunek rośliny i nazwę odmiany.

Ponadto, w każdym przypadku należy obowiązkowo dołączyć paszport roślin lub świadectwo fitosanitarne.

W przypadku zgłoszenia odmiany w celu uzyskania wspólnotowej ochrony prawnej odmian, zapis „na prośbę CPVO”. Jeśli zgłaszający podaje cechy różnicujące odmiany, które są widoczne na dorosłych roślinach, powinien umożliwić obserwacje tych cech na co najmniej jednej dorosłej roślinie.

Termin dostarczania materiału roślinnego do badań: 15 marca do 15 kwietnia

Ilość dostarczanego materiału: 8 roślin

3. Czas trwania badań

Badanie odmiany obejmuje minimum dwa sezony wegetacyjne.

4. Parametry i schemat doświadczeń

Badania powinny być przeprowadzone w warunkach zapewniających normalny wzrost roślin. Pomiar i obserwacje przeprowadza się na poletkach doświadczalnych.

- długość poletka – 8 m,
- szerokość poletka – 2 m,
- powierzchnia poletka – 16 m²
- odległość między roślinami w rzędzie – 2 m,
- liczba rzędów roślin na poletku – 1,
- minimalna liczba roślin na obydwu poletkach łącznie – 5

Zasady zakładania doświadczeń OWT

BADANIE ODMIANY PRZED WPISANIEM DO KO		
Pierwszy i drugi sezon wegetacyjny		
Krzewy	2 powtórzenia	2 x 4 rośliny
Badanie odmiany w kolekcji odmian		
Krzewy	1 powtórzenie	1 x 4 rośliny

5. Zalecenia agrotechniczne

Doświadczenia z pęcherznicą należy zakładać w terminie optymalnym dla uprawy tego gatunku oraz stosując się do powszechnie znanych zaleceń agrotechnicznych oraz dobrej praktyki ogrodniczej, przy czym:

- przed założeniem doświadczenia należy wykonać analizę gleby, aby uzupełnić ewentualne braki składników pokarmowych,
- rośliny nie wymagają szczególnych zabiegów pielęgnacyjnych. Należy regularnie odchwaszczać, usuwać martwe lub zainfekowane pędy,
- w kolekcji odmian należy co 4-5 lat należy przeprowadzić cięcie odmładzające, polegające na przycięciu wszystkich pędów na wysokości ok. 20 cm,
- poziom nawożenia mineralnego wynikający z corocznej analizy gleby, dostosować w makroskładniki na poziomie średnim do wysokiego,
- w miarę możliwości unikać chemicznej ochrony roślin, a w przypadku konieczności zastosowania pestycydów, stosować jedynie powszechnie znane i sprawdzone środki, dopuszczone do stosowania na podstawie odpowiedniej decyzji MRiRW.

6. Grupowanie odmian

Aby ułatwić ocenę odrębności porównywane odmiany muszą być podzielone na grupy. Wytyczne dotyczące zasad grupowania odmian zawiera aktualne zarządzenie dyrektora COBORU w sprawie badania odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) odmian.

Do celów grupowania odpowiednie są cechy, które nie zmieniają się lub zmieniają się tylko nieznacznie w obrębie odmiany. Odmiany do badań należy pogrupować według następujących cech z metodyki:

- Błazka liściowa: barwa podstawowa górnej strony latem (cecha nr 13)
- Kwiat: barwa (cecha nr 24)

7. Przeprowadzanie obserwacji

Obserwacje określone przez pomiar lub liczenie pojedynczych roślin powinny być wykonane na min. 5 roślinach lub częściach z min. 5 roślin. Pozostałe obserwacje wykonuje się na wszystkich obserwowanych roślinach, pomijając rośliny nietypowe. Przeprowadzenie obserwacji służących sporządzeniu opisu odmiany wykonuje się na dobrze rozwiniętych roślinach lub ich częściach, typowych dla odmiany. Obserwacje, pomiary i opisy należy wykonać w drugim sezonie badań. Pomiary wykonuje się z dokładnością do 0,1 cm.

Obserwacje barwy poszczególnych elementów rośliny wykonuje się w oparciu o katalog barw RHS Colour Chart, wyd. Londyn.

IV. KRYTERIA PODEJMOWANIA DECYZJI

1. Odrębność

Odmiana badana przed wpisaniem do Księgi Ochrony Wyłącznego Prawa będzie uznana za odrębną, jeżeli spełnia wymagania zgodnie z uregulowaniami obecnie obowiązującej ustawy o ochronie prawnej odmian roślin.

Zalecana metoda obserwacji cech do celów oceny odrębności jest wskazana w kolumnie czwartej tabeli cech.

2. Wyrównanie

Do oceny wyrównania stosuje się standard populacyjny 1% i prawdopodobieństwo przyjęcia co najmniej 95%. Odmiana kandydująca będzie uznana za wystarczająco wyrównaną, jeżeli liczba roślin nietypowych w badanej próbie nie przekracza liczby wskazanej w tabeli poniżej.

Liczba roślin badanych	Dopuszczalna liczba roślin nietypowych
1-5	0
6-35	1

3. Trwałość

Odmiana będzie uznana za wystarczająco trwałą, jeżeli nie ma dowodu na brak jej wyrównania. W razie wątpliwości trwałość może być sprawdzona poprzez badanie nowej próby, aby upewnić się, że rośliny wyrosłe z nowo dostarczonej próby materiału szkółkarskiego wykazują te same cechy co rośliny z dostarczonej do badań próby pierwotnej.

V. CECHY OBOWIĄZUJĄCE W BADANIACH OWT I STOSOWANE DO PRZYGOTOWANIA URZĘDOWGO OPISU ODMIANY

1. Wprowadzenie

Gdy metoda obserwacji jest przypisana do cechy, pierwsza litera skrótu zależy od tego czy podejmowane działanie jest wizualną obserwacją (V) czy pomiarem (M).

Druga litera skrótu (G albo S) określa liczbę obserwacji, jaką specjalista przypisuje do każdej odmiany.

Jeżeli do oceny przejawu cechy u odmiany stosowana jest pojedyncza obserwacja grupy składającej się z nieokreślonej liczby roślin to mówimy o obserwacji wizualnej lub pomiarze wykonywanym na grupie roślin, dlatego przypisujemy literę G (VG lub MG).

Jeżeli specjalista wykonuje więcej niż jedną obserwację grupy roślin i ostatecznie uzyskujemy tylko jedną ocenę końcową dla odmiany, wtedy przydzielamy literę G (np. pomiar długości roślin na poletku MG, obserwacja wizualna intensywności zielonej barwy liści na poletku VG).

Jeżeli do oceny przejawu cechy u odmiany jest konieczne, żeby obserwować określoną liczbę pojedynczych roślin przypisujemy literę S (VS lub MS). Dane z pojedynczych roślin są zbierane dla odmiany do dalszych obliczeń, które ostatecznie określają odmianę (np. pomiar długości liści – MS, wizualna obserwacja pokroju pojedynczych roślin – VS).

Stadium:

(a) oznacza najwłaściwszy termin określania poszczególnych cech:

- (a) obserwacje dotyczące blaszki liściowej wykonuje się na liściach pobranych ze środkowej części tegorocznego pędu w pełni wegetacji

Typ obserwacji

- MG pojedynczy pomiar grupy roślin lub części roślin
- MS pomiar pojedynczych roślin lub ich części
- VG pojedyncza wizualna obserwacja grupy roślin lub ich części
- VS wizualna obserwacja pojedynczych roślin lub ich części

Typ cechy

- QL cecha jakościowa
- QN cecha ilościowa
- PQ cecha pseudojakościowa
- (+) dodatkowe objaśnienie cechy w załączniku
- (*) cecha ważna dla harmonizacji opisów, określana zawsze i uwzględniana w opisie odmiany
- G cecha do grupowania odmian

2. Tabela cech

Tabela zawiera cechy stosowane w badaniu odrębności, wyrównania i trwałości odmian pęczernicy oraz wykorzystywane do sporządzenia opisu odmiany.

TABELA CECH PEŁCERZNICY
TABLE OF CHARACTERISTICS OF NINEBARK

Lp No.	CPVO UPOV		Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
	nr CPVO No.	nr UPOV No.				
1				Roślina: pokrój <i>Plant: growth habit</i>		
			VG	wzniesiony <i>upright</i>		1
			QN	półwzniesiony <i>semi upright</i>		2
				rozłożysty <i>spreading</i>		3
2				Roślina: siła wzrostu <i>Plant: vigour</i>		
			VG	słaba <i>weak</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
				silna <i>strong</i>		7
3				Roślina: zwartość <i>Plant: density</i>		
			VG	luźna <i>loose</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
				zwarta <i>dense</i>		7
4				Pęd tegoroczny: barwa latem <i>Current year's shoot: colour in summer</i>		
			VG	żółta <i>yellow</i>		1
			PQ	żółtozielona <i>yellow green</i>		2
				zielona <i>green</i>		3
				purpurowa <i>purple</i>		4
			brązowa <i>brown</i>		5	

CPVO UPOV		Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
Lp <i>No.</i>	nr <i>CPVO No.</i>				
5		(a)	Błazka liściowa: długość <i>Leaf blade: length</i>		
		MS	krótka <i>short</i>		3
		QN	średnia <i>medium</i>		5
			długa <i>long</i>		7
6		(a)	Błazka liściowa: szerokość <i>Leaf blade: width</i>		
		MS	wąska <i>narrow</i>		3
		QN	średnia <i>medium</i>		5
			szeroka <i>broad</i>		7
7		(a)	Błazka liściowa: głębokość zatok <i>Leaf blade: depth of sinus</i>		
		VG	płytkie <i>shallow</i>		3
		QN	średnie <i>medium</i>		5
			głębokie <i>deep</i>		7
8		(a)	Błazka liściowa: pęcherzykowatość <i>Leaf blade: blistering</i>		
		VG	słaba <i>weak</i>		3
		QN	średnia <i>medium</i>		5
			silna <i>strong</i>		7
9		(a)	Błazka liściowa: kształt wierzchołka <i>Leaf blade: shape of apex</i>		
		VG	ostry <i>acute</i>		1
		PQ	tępy <i>obtuse</i>		2
			zaokrąglony <i>rounded</i>		3

Lp No.	CPVO UPOV		Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
	nr CPVO No.	nr UPOV No.				
10				Blaszka liściowa: barwa podstawowa górnej strony wiosną <i>Leaf blade: main colour of upper side in spring</i>		
		VG		żółta <i>yellow</i>		1
		PQ		żółtozielona <i>yellowgreen</i>		2
				zielona <i>green</i>		3
				zielonobrazowa <i>green brown</i>		4
				purpurowobrazowa <i>purple brown</i>		5
				brązowa <i>brown</i>		6
				ciemnobrazowa <i>dark brown</i>		7
11				Blaszka liściowa: barwa podstawowa górnej strony wiosną <i>Leaf blade: main colour of upper side in spring</i>		
		VG		Katalog RHSCC (podać numer) <i>RHS Colour Chart indicate reference</i>		
		PQ		<i>number</i>		
12				Blaszka liściowa: barwa podstawowa dolnej strony wiosną <i>Leaf blade: main colour of lower side in spring</i>		
		VG		żółta <i>yellow</i>		1
		PQ		żółtozielona <i>yellowgreen</i>		2
				zielona <i>green</i>		3
				zielonobrazowa <i>green brown</i>		4
				purpurowobrazowa <i>purple brown</i>		5
				brązowa <i>brown</i>		6
				ciemnobrazowa <i>dark brown</i>		7
			brązowoczarna <i>brown black</i>		8	

Lp No.	CPVO UPOV		Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
	nr CPVO No.	nr UPOV No.				
13			(a)	Blaszka liściowa: barwa podstawowa górnej strony latem <i>Leaf blade: main colour of upper side in summer</i>		
G			VG	żółta <i>yellow</i>		1
			PQ	żółtozielona <i>yellowgreen</i>		2
				zielona <i>green</i>		3
				zielonobrazowa <i>green brown</i>		4
				purpurowobrazowa <i>purple brown</i>		5
				brązowa <i>brown</i>		6
				ciemnobrazowa <i>dark brown</i>		7
				brązowoczarna <i>brown black</i>		8
14			(a)	Blaszka liściowa: barwa podstawowa górnej strony latem <i>Leaf blade: main colour of upper side in summer</i>		
			VG	Katalog RHSCC (podać numer) <i>RHS Colour Chart indicate reference</i>		
			PQ	number		
15			(a)	Blaszka liściowa: barwa podstawowa dolnej strony latem <i>Leaf blade: main colour of lower side in summer</i>		
			VG	żółta <i>yellow</i>		1
			PQ	żółtozielona <i>yellowgreen</i>		2
				zielona <i>green</i>		3
				zielonobrazowa <i>green brown</i>		4
				purpurowobrazowa <i>purple brown</i>		5
				brązowa <i>brown</i>		6
				ciemnobrazowa <i>dark brown</i>		7
				brązowoczarna <i>brown black</i>		8

CPVO UPOV		Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
Lp No.	nr CPVO No.				
16 (+)		(a)	Błaszka liściowa: nerw główny: intensywność zabarwienia antocyjanowego latem <i>Leaf blade: main vein: intensity of anthocyanin coloration in summer</i>		
		VG	brak lub bardzo słabe <i>absent or very weak</i>		1
		QN	słabe <i>weak</i>		3
			średnie <i>medium</i>		5
			silne <i>strong</i>		7
			bardzo silne <i>very strong</i>		9
17			Najmłodsze liście: barwa latem <i>Youngest leaflets: colour in summer</i>		
		VG	żółta <i>yellow</i>		1
		PQ	czerwonożółta <i>red yellow</i>		2
			żółtozielona <i>yellow green</i>		3
			zielona <i>green</i>		4
			pomarańczowopurpurowa <i>orange purple</i>		5
			purpurowa <i>purple</i>		6
			brązowa <i>brown</i>		7
		ciemnobrązowa <i>dark brown</i>		8	
18		(a)	Błaszka liściowa: połysk <i>Leaf blade: glossiness</i>		
		VG	brak <i>absent</i>		1
		QL	występuje <i>present</i>		9

CPVO		UPOV		Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
Lp No.	nr CPVO No.	nr UPOV No.					
19			(a)	Blaszka liściowa: brzeg <i>Leaf blade: margin</i>			
			VG	całobrzegi <i>entire</i>			1
			PQ	powcinany <i>incised</i>			2
				ząbkowany <i>dentate</i>			3
				piłkowany <i>serrate</i>			4
20			(a)	Blaszka liściowa: kształt nasady <i>Leaf blade: shape of base</i>			
			VG	ostry <i>acute</i>			1
			PQ	tępy <i>obtuse</i>			2
				zaokrąglony <i>rounded</i>			3
				ścięty <i>truncate</i>			4
				sercowaty <i>cordate</i>			5
21			(a)	Liść: kąt pomiędzy pędem i liściem <i>Leaf: angle between stem and leaf</i>			
			VG	mały <i>small</i>			3
			QN	średni <i>medium</i>			5
				duży <i>large</i>			7
22			(a)	Przylistek: wielkość <i>Bract: size</i>			
			VG	mały <i>small</i>			3
			QN	średni <i>medium</i>			5
				duży <i>large</i>			7

CPVO		UPOV		Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
Lp No.	nr CPVO No.	nr UPOV No.					
23					Kwiatostan: wielkość <i>Inflorescence: size</i>		
			VG		mały <i>small</i>		3
			QN		średni <i>medium</i>		5
					duży <i>large</i>		7
24 G					Kwiat: barwa <i>Flower: colour</i>		
			VG		biała <i>white</i>		1
			QL		różowa <i>pink</i>		2
25					Owoc: barwa <i>Fruit: colour</i>		
			VG		zielona <i>green</i>		1
			QL		purpurowa <i>purple</i>		2

3. **Objaśnienia dotyczące cech zawartych w tabeli**

Ad 16. Błazka liściowa: nerw główny: intensywność zabarwienia antocyjanowego latem

Obserwacje należy wykonać na nerwie głównym na dolnej stronie liścia

VI. DOKUMENTACJA

Wykaz dokumentów stanowiących dokumentację doświadczenia OWT w jednostce prowadzącej badania zawiera aktualne zarządzenie dyrektora COBORU w sprawie badania **odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) odmian.**

Do dokumentacji sporządzonej dla odmian, które ukończyły badania OWT należy dołączyć dokumentację fotograficzną zawierającą zdjęcia:

- cała roślina
- kwiatostan
- liść górna i dolna strona
- porównawcze najbardziej podobnych odmian

Terminy przekazywania dokumentacji do Centrali COBORU zawiera „Terminarz dostarczania do COBORU wyników badań i doświadczeń OWT” opracowywany corocznie przez Zakład Badania i Oceny Odrębności, Wyrównania i Trwałości Odmian.

VII. DODATKOWE UWAGI

Literatura:

1. Seneta W., Dolatowski J., 2006. Dendrologia. Wyd. Nauk. PWN Warszawa